

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.041/2010/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Glant Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Glant Henrietta ügyvéd, 4025 Debrecen, Hatvan u. 35. I/2.) által képviselt felperes neve (címe alatti lakos) felperesnek, a Dr. ... által képviselt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala (alperes címe.) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3. P. 21.739/2009/4. sorszámú ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.514.300 (Egymillió-ötszáztizennégyezer-háromszáz) forint tőkét, és ennek 2007. július 1-től 2007. december 31-ig évi 7,75 %-os, 2008. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett mindenkor naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, és 116.000 (Egyszáztizenhatezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A felperes által külön felhívásra az államnak fizetendő eljárási illeték összegét 19.720 (Tizenkilencezer-hétszázhusz) forintba szállítja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A jelen perben nem szereplő **FZ** lízingbevevő 2004. január 13-án 2010. február 1. napjáig terjedő futamidejű zártvégű pénzügyi lízingszerződést kötött egy ... gépkocsi megvásárlására 3.065.000 Ft vételáron. A lízingszerződés alapján a gépjármű a futamidő leteltéig, illetve a lízingdíjak és maradványérték megfizetéséig a lízingbeadó tulajdonában maradt, aki mint tulajdonos kizárólagosan jogosult volt a gépjármű törzskönyvének átvételére és őrzésére. A lízingbeadó 2004. január 20-án kérelmezte az alperes

okmányirodáján a forgalmi engedélybe a lízingbevevőt tulajdonosként bejegyezni azzal, hogy a nyilvántartásba, illetve a törzskönyvbe kérte bejegyezni azon tulajdonoshoz kötött záradékot, hogy „Tulajdonjog a lízingszerződés futamidejének lejártáig (azaz mindaddig, amíg a lízingbevevő a lízingszerződésből eredő valamennyi kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette) a lízingbeadó, mint pénzügyi intézet részére fenntartva. A lízingszerződés időtartama alatt a lízingbevevő a gépjárművön nem alapíthat jelzálogjogot, nem idegenítheti el, nem adhatja bérbe, illetve más módon nem terhelheti azt.”

A 2004. január 20-án kiállított forgalmi engedély és törzskönyv tulajdonosként a lízingbevevő **FZ**-ot tüntette fel, a törzskönyvet is részére küldték meg, a gépjármű-nyilvántartás azonban a tulajdonjogi korlátozást a kérelemmel egyezően tartalmazta.

FZ, mint eladó és a felperes, mint vevő 2004. május 28-án a gépkocsira adásvételi szerződést kötöttek 1.650.000 Ft vételáron, amit a felperes a szerződéskötéssel egyidejűleg megfizetett. A szerződésben az eladó kijelentette, hogy a gépkocsi per- és tehermentes, annak tulajdonjogával szabadon rendelkezik. Egyidejűleg átadta a felperesnek a gépkocsi indítókulcsait, a forgalmi engedélyt és a törzskönyvet. A felperes a tulajdonjog változás átvezetéséhez a gépkocsi előzetes eredetvizsgálatát 2004. július 23-án végeztette el, a nyilvántartásban szereplő tulajdoni korlátozás miatt azonban a tulajdonjog átírását megtagadták. A felperes erről értesülve, az eladójával szemben adásvételi szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt pert indított a **M-I** Városi Bíróságon, amely 2006. május 16-án jogerős egyezséggel zárult. Ebben az eladó vállalta, hogy a vételárból még vissza nem fizetett 1.500.000 Ft-ot és 14.500 Ft eredetvizsgálati díjat, valamint 50.000 Ft perköltséget 2006. június 25. napjáig a felperesnek egyösszegben megfizeti, és a felperes kötelezte magát a gépkocsi és iratai egyidejű kiadására. Az eladó az egyezséget nem teljesítette, a felperes, mint végrehajtást kérő kérelmére ellene indult végrehajtási eljárás a Vht. 52. §-ának d) pontja alapján 2007. június 27. napjától szünetel. A lízingbeadó 2004. augusztus 16-án a lízingszerződést felmondta, és **FZ**-tal szemben büntetőfeljelentéssel élt. A nyomozóhatóság 2006. június 16-án a gépkocsit a felperesnél lefoglalta. A büntetőbíróság 2007. június 17. napján jogerős ítéletében **FZ** lízingbevevőt bűnösnek találta jelentős értékre elkövetett sikkasztás bűntettében, és a gépkocsit - lefoglalásának megszüntetésével egyidejűleg - kiadni rendelte a lízingbeadónak.

A felperes írásbeli keresetében az alperest a Ptk. 349. §-a és a 35/2000. (XI. 30.) BM. rendelet 71. §-ának (4) bekezdése alapján közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén kérte kötelezni 1.842.997 Ft tőke (meg nem térült vételár, eredetvizsgálati díj, a polgári perben felmerült illeték, a végrehajtási illeték és végrehajtási költség, valamint a gépjármű lefoglalásáig felmerült üzemeltetési költségek, biztosítási díjak) és járulékai megfizetésére. Keresetének jogalapját abban jelölte meg, hogy az alperes jogellenesen jegyezte be a törzskönyvbe **FZ**-ot tulajdonosként és adta ki részére azt, amit a keresethez F/6 alatt csatolt levélben a jegyző el is ismert. **FZ** a törzskönyv tartalmával és annak birtoklásával a gépkocsi feletti korlátozástól mentes tulajdonjogát igazolta, vele jóhiszeműen szerződött, az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében a keresetében érvényesített meg nem térült kára keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy magatartása (a gépjárművel kapcsolatos okmányok kiállítása és annak kiadása) és a felperes károsodása között közvetlen oksági kapcsolat nincs, a felperes kárát **FZ** bűncselekményt is megvalósító jogellenes magatartása okozta.

Az elsőfokú bíróság a felperes kártérítési igényét jogalapjában egészében, összecszerűségében részben megalapozottnak találta. 3. P. 21.859/2008/10. sorszámú, az alperest a keresetben részben marasztaló ítéletét az ítéltábla a felperes fellebbezése alapján meghozott Pf. II. 20.470/2009/3. sorszámú végzésével eljárási szabálysértés miatt a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Végzésének indokolásában - az ügy minden lényeges körülményére kiterjedő részletes ténybeli és jogi indokok alapján - megállapította, hogy az addig rendelkezésre állt adatok szerint az alperes eljárása a törzskönyv kiállításának alapjául szolgált adatfelvétel és a törzskönyvnek a lízingbevevő részére történő kézbesítés során nem felelt meg a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) 1. §-a (1)-(2) bekezdésének, 2. §-a 6. pontjának, 5. §-a (1) bekezdés b) pontjának, 12. §-ának, továbbá a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról rendelkező 35/2000. (XI. 30.) BM. rendelet (a továbbiakban: R.) 39. §-a (1)-(4) bekezdéseinek, 71. §-a (1)-(2) és (4) bekezdéseinek, továbbá a 74. § (1), (3)-(4) bekezdéseinek. A törzskönyv kiállítására irányuló kérelem elbírálásakor és a törzskönyv adattartalmát meghatározó adatfelvételkor az alperes hatósági jogkörében eljárva nem tartotta be az ügyintézés idején még hatályos 1957. évi IV. törvény (Ae.) 13. § (1) bekezdésének, 16. §-a (2)-(3) bekezdésének, valamint 26-28. §-ainak rendelkezéseit. Megállapította, hogy az alperes eljárása egyértelmű jogszabályi rendelkezésbe ütközött, döntése mérlegelést nem igényelt, ezért azon magatartása, hogy a törzskönyv tartalmát meghatározó adatfelvételkor a ténylegesen csak üzembentartónak minősülő **FZ** lízingbevevőt a gépjármű tulajdonosaként tüntette fel és a törzskönyvet is részére adta ki a lízingbeadó valós tulajdonos helyett, kirívóan súlyos jogsértésnek minősült. **FZ** a törzskönyv jogellenes tartalmával és a törzskönyv jogellenes birtoklásával keltett, a gépkocsi feletti korlátozástól mentes tulajdonjogának látszatát kihasználva értékesítette azt a felperesnek, így a felperes kárát közvetlenül ő okozta. Az alperes jogellenes magatartása és a felperes károsodása között az okozati összefüggés mindaddig közvetett, míg felperes a kárigényét a közvetlenül kárt okozó **FZ**tal szemben sikerrel érvényesítheti. A felperes károsodása és az alperes kirívóan súlyos jogsértő magatartása közötti oksági kapcsolat csak a kárnak a közvetlen károkozótól való behajthatatlanságával válhat közvetlenné, és amennyiben és amikor ez bekövetkezett, onnantól az alperes kártérítési felelőssége a jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben keletkezett felperesi károkért a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése, 339. §-ának (1) bekezdése és 348. §-ának (1) bekezdése alapján fennáll, kizárólagosan csak az alperes magatartásával okozati összefüggésben felmerült teljes kárösszeg erejéig.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a per újabb tárgyalásának elrendelése azért volt mellőzhetetlen, mert az elsőfokú bíróság a kár és az alperesi magatartás közötti közvetlen oksági kapcsolatra a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése ellenére a felperest a reá háruló bizonyítási kötelezettségéről nem tájékoztatta. Ennek következtében kizárólagosan e kérdésben a megalapozott döntéshez szükséges tény feltáratlan maradt, ezért az ítéltábla e kérdésben megalapozottnak nem dönthetett.

Nem tűnt ki továbbá egyértelműen a felterjesztett iratokból, hogy a közigazgatási iratok teljes terjedelmükben a bíróság rendelkezésére álltak-e.

A megismételt tárgyaláson a felperes a keresete összegszerűségét leszállította, és az alperest 1.604.300 Ft tőkeösszegben és ennek 2004. május 28. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamataiban, valamint perköltségben kérte marasztalni, azaz írásbeli keresetével összevetve a keresetét a vételár-hátralékra, az eredetvizsgálati díjra és a **FZ** ellen indított per 90.000 Ft-os illetékére tartotta fenn. (3. P. 21.739/2009/4. sorszámú jegyzőkönyv.)

Keresetének jogalapját a megismételt tárgyaláson is a korábbiakkal egyezően jelölte meg, állította, hogy **FZ**tal szemben a végrehajtási eljárás eredménytelen volt. Ennek bizonyítására 3. sorszám alatt csatolta **TL** önálló bírósági végrehajtó 2007. június 27. napján kelt 164. V. 316/2006/29. számú díjjegyzékét, melynek tanúsága szerint a végrehajtási eljárás a Vht. 52. §-ának d) pontja alapján szünetel. Hivatkozott arra, hogy a megjelölt jogszabályhely szerint e befejezésre akkor kerül sor, ha az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt.

A megismételt tárgyaláson felmutatta és az elsőfokú bíróság a 4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítette a végrehajtó 2009. október 29. napján kelt nyilatkozatát, melyben a felperest, mint végrehajtást kérőt arról tájékoztatta, hogy az adós jelenleg nem dolgozik, értékesíthető ingatlannal nem rendelkezik, pénzügyintézeteknél kezelt pénzeszközt nem talált, gépjárművel nem rendelkezik, az ingatlanára a végrehajtási jog bejegyzése megtörtént. 2007. március 27-én és május 22-én két sikertelen árverés zajlott le. A végrehajtást kérő az ingatlant tájékoztatás ellenére nem vette át, így az eljárás 2007. június 27-től kezdődően jelenleg is szünetel.

A felperes kifejtette azon álláspontját, hogy a felperestől nem várható el és nem köteles arra, hogy az általa készpénzben teljesített követelés kielégítéseként a végrehajtás alá vont és két sikertelen árverésen is értékesíthetetlen erdő tulajdonjogát elfogadja a lakóhelyétől távol, annak művelésére, hasznosítására sem ismerettel, sem képességgel nem rendelkezik, az erdő átvételével hátrányos helyzetbe kerülne.

Az alperes a leszállított keresettel szembeni ellenkérelmében is a kereset elutasítását kérte azon indokkal, hogy a közvetlen károkozóval szembeni megítélt jogerős követelés behajthatatlansága bizonyítottan nem tekinthető. A felelőssége kimentése körében védekezést nem terjesztett elő, bizonyítási indítvánnyal nem élt.

A peres felek egyezően adták elő, hogy az alapeljárásban megismert, a büntetőiratokban fellelhető és az elsőfokú bíróság által ismertetett közigazgatási iratokon túlmenően az alperes további közigazgatási iratokkal nem rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az állam javára 105.180 Ft eljárási illeték megfizetésére.

Elutasító döntését azzal indokolta, hogy a törzskönyv kiállításául szolgált adatfelvételekor és a törzskönyv kiadásakor a nem vitatottan hatósági jogkörben eljáró alperes kirívóan súlyos jogsértő magatartást tanúsított, amellyel közvetlen oksági kapcsolatban álló felperesi károkért való helytállási kötelezettségének a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében megkívánt különös feltétele is fennáll. A felperes károsodása és az alperes magatartása közötti közvetlen okozati összefüggést, azaz azt, hogy az egyenes károkozótól a kár megtérülése végrehajtás útján nem lehetséges, azonban a felperes nem bizonyította, így az alperes marasztalásának a Ptk. 339. §-a (1) bekezdésében írt feltételei közül az oksági kapcsolat hiányzik. Megállapította, hogy a felperesnek módja lett volna arra, hogy a kétszeri sikertelen árverés után a követelés betudásával a végrehajtás alá vont ingatlant

átvegye. E lehetőséggel azonban nem élt, így saját magatartásával igazolta, hogy az egyenes károkozóval szembeni igénye kielégítése helyett a mögöttes (szerződésen kívüli károkozó) alperes helytállásának megállapítását és a közvetett károkozó teljesítésre kötelezését kérte. Kitért továbbá arra, hogy a vételáron túli kárainak összezszerúságát a felperes nem bizonyította. Megállapította, hogy ezen további károsodásában a Ptk. 4. §-ában megfogalmazott alapelvekre is figyelemmel maga is közrehatott, mert már 2004. július 23-án nyilvánvaló volt a felperes előtt a törzskönyv, mint közokirat valóságtartalmának hiánya, a lízingbeadó már 2004. szeptemberében felszólította a gépjármű átadására, amit a felperes felróhatóan megtagadott és a gépjárművet egészen a nyomozóhatóság által foganatosított lefoglalásig használta, így a többletköltségeit maga idézte elő.

Az elsőfokú ítélet ellen elsődlegesen annak részbeni megváltoztatása és az alperesnek 1.514.300 Ft kártérítés, ennek kamatai, valamint perköltség megfizetésére kötelezése, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és a per megszüntetése iránt a felperes élt fellebbezéssel. Mindenekelőtt hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti döntése a kereseten túlterjeszkedett, mert figyelmen kívül hagyta a megismételt tárgyaláson alkalmazott kereset-leszállítást, így az összezszerúság részbeni bizonyíthatatlansága a keresete elutasításának indoka nem lehet. Álláspontja szerint a megismételt tárgyaláson eleget tett a reá háruló bizonyítási kötelezettségnek és igazolta, hogy **FZ** közvetlen károkozótól a követelése nem hajtható be. Hivatkozott arra, hogy a végrehajtás szünetelésének oka, a tárgyaláson bemutatott végrehajtói írásbeli tájékoztatással is megerősítetten az, hogy az adósnak a már lefoglalt ingatlanon túl lefoglalható, végrehajtás alá vonható vagyontárgya, készpénz megtakarítása nincs, és a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt. Hivatkozott arra, hogy a Vht. 54. §-a alapján az 52. § d) pontja szerinti szünetelés esetében a végrehajtást csak akkor lehet folytatni, ha valószínűsítették, hogy az adósnak van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetve értékesíthető. Álláspontja szerint nem várható el tőle, hogy éveken keresztül ugyanazon vagyontárgy árverését kérje, amelyre a végrehajtás több alkalommal sikertelen volt, azzal ugyanis csak az alperessel szemben egyébként nem érvényesíthető kárának összezszerúságát növelné. Az elsőfokú eljárásban előadott indokait megismételve kifejtette azon álláspontját, hogy nem róható terhére, hogy árverési vétel hatályával a második sikertelen árverést követően nem vette át az ingatlant, amellyel szemben a helyben lakók is érdektelenséget mutattak, s a lakóhelyétől távol eső ingatlan művelése, gondozása, őrzése neki csak többletköltséget okozna. Hivatkozott arra, hogy sem a Vht., sem a Ptk. nem ad eligazítást arra, és az elsőfokú ítélet indokolása is adós maradt annak megjelölésével, hogy mi a kritériuma a követelés behajthatatlanságának. Álláspontja szerint az ő terhén a behajthatatlanság igazolása csak akkor lenne megállapítható, ha **FZ** közvetlen károkozóval szembeni törvényes eljárást mellőzve lépett volna fel igényével az alperessel szemben.

Arra az esetre, ha az ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját osztaná, úgy a követelése idő előttiisége állna fenn, s ez esetben a per megszüntetésének lenne helye.

Az alperes fellebbezési ellenkérelemmel nem élt.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaposnak találta.

A megismételt tárgyaláson az alapeljárásban rendelkezésre álltakhoz képest az alperes magatartásának kirívóan súlyos jogellenességét és felróhatóságát megalapozó tényeket és bizonyítékokat, valamint azok megítélését befolyásoló újabb körülmények nem merültek fel. Ezért az ítéltábla az alperes magatartását kártérítésre okot adó magatartássá minősítő korábbi megállapításait - ténybeli és jogi indokaira is kiterjedően - teljes terjedelmében változatlanul fenntartja, és annak ismételt kifejtését mellőzve a hatályon kívül helyező végzése indokolásában írtakat a jelen ítélete részének is tekinti.

A megismételt tárgyaláson az alperes a magatartása kirívóan súlyos jogellenességét és felróhatóságát már maga sem vitatta, védekezése a közvetlen oksági kapcsolat hiányára korlátozódott, amit az elsőfokú bíróság is osztott.

Az ítéltábla e kérdésben az álláspontja kialakításakor a kártérítés reparációs funkciójából indult ki, és a felperes fellebbezési érvelésével értett egyet a következők miatt:

Nem vitás, hogy a felperes kárának közvetlen okozója az alperes által előidézett jogellenes helyzettel visszaélő **FZ** volt. A felperes az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítva igényét elsőként vele szemben érvényesítette, és önkéntes teljesítés hiányában ellene végrehajtási eljárást is kezdeményezett, ami azonban nem járt sikerrel. Az adós lefoglalt ingatlanára vezetett második árverés is sikertelen volt, és más lefoglalható vagyontárggyal, munkabérrel nem rendelkezett, ezért a végrehajtó 2007. június 27-én a Vht. 52. §-ának d) pontja alapján a végrehajtási eljárás szünetelését állapította meg.

A Vht. 158. §-ának (1) bekezdésében a végrehajtást kérő számára biztosított lehetőség, nevezetesen az ingatlan átvétele csak jog, és nem kötelezettség a végrehajtást kérő számára. E joggal nem élés nem jelent rendeltetésellenes joggyakorlást. A polgári jogi kártérítési felelősség célja ugyanis egyfelől, hogy szankcionálja azt, aki a társadalom által károsnak ítélt cselekedetet hajtott végre, másfelől a kártérítés fő célja, hogy olyan helyzetet teremtsen, mintha a károkozó esemény be sem következett volna. Ezért a kártérítés a kár nagyságához, nem pedig a károkozó szubjektív magatartásához igazodik. A kárért felelős személy a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig ez nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okkal nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A 355. § (2) bekezdése alapján a kárt pénzben kell megtéríteni, kivéve, ha a körülmények a kár természetben való megtérítését indokolják. A kár természetben való megtérítése különösen akkor lehet indokolt, ha a kártérítés tárgyát a károkozó maga is termeli, vagy egyébként a rendelkezésére áll. A természetbeni kártérítés tehát akkor lehetséges, ha a kár olyan helyettesíthető dologban állt be, aminek szolgáltatásával a kártérítés a reparációs funkcióját betöltheti. Adott esetben a felperest amiatt érte vagyonszőkenés, mert a vételárát a gépkocsiért megfizette, és azért ellenszolgáltatást nem kapott, tehát a készpénzvagyona csökkent, ami a kára pénzbeli megtérítésével reparálható. A közvetlen károkozót a bíróság pénzbeli kártérítés megfizetésére kötelezte az egyezség jóváhagyásakor. A felperesnek szuverén joga volt úgy dönteni, hogy az adós lefoglalt ingatlanának átvétele a végrehajtási eljárásban nem szolgálta volna az ő pénzbeli kártérítéshez fűződő reparációs érdekét, s az általa az elsőfokú tárgyaláson felsorolt és a

fellebbezésében is megismételt körülmények a döntését nemcsak szubjektíve indokolják, hanem az általános elvárhatóság mércéje szerint objektíve sem minősíthető jogellenesnek.

A Vht. 54. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján az 52. § b) pontja alapján szünetelő végrehajtás akkor folytatható, ha valószínűsítették - ami elsősorban a végrehajtást kérőtől várható el -, hogy az adósnak van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetőleg értékesíthető.

Az elsőfokú ítélet indokolásában is hivatkozott Vht. 159. §-ának (1) bekezdése szerint ha a végrehajtást kérő nem vette át az ingatlant, a végrehajtás a második árverésről szóló jegyzőkönyvnek a végrehajtást kérő részére történt kézbesítésétől számított 15 nap elteltével mindaddig szünetel, amíg a végrehajtást kérő újabb árverés kitűzését nem kérte, amelyre a (2) bekezdés szerint a szünetelés kezdő időpontjától számított 6 hónapnál korábban nem kerülhet sor.

A felperes terhén az alperessel szembeni igényérvényesítés akadályát képező rendeltetésellenes joggyakorlás a fenti jogszabályi rendelkezések tükrében sem állapítható meg.

A végrehajtási eljárás folytatásának kérelmezése ugyanis a felperes terhére az alperesre át nem hárítható, és megtérülésében bizonytalan többletköltséget rótt volna. Részben emiatt, részben a reparációs érdeke miatt a felperestől nem volt elvárható, hogy az adós ismert jövedelmi, vagyoni viszonyai, életvitele, a lefoglalt ingatlan fekvése szerinti keleti régió elnehezített gazdasági foglalkoztatási, és a gazdasági válsággal még inkább sújtott adottságaival jellemzett gazdasági és társadalmi környezetében az eredményességét illetően semmilyen biztosítékkal nem bíró végrehajtási eljárás folytatását, újabb és újabb árverések kitűzését kérje. A felperes azon általános elvárásnak eleget tett, hogy kárát annak közvetlen okozójával szemben érvényesítette, és a követelése behajtására biztosított törvényes lehetőséget kimerítette. Olyan elvárás nem támasztható, hogy - a megtérülésében ugyancsak teljesen bizonytalan - költségeinek fokozásával, a saját reparációs igénye, azaz a saját érdeke rovására az oksági folyamatot elindító alperessel szemben az alperesnek a kártérítési kötelezettsége alóli „mentesülése” érdekében a megvalósultnál nagyobb türelmet és önmérsékletet tanúsítson. Ez ugyanis már nem csak a kártérítés reparációs célját veszélyeztetné, hanem a károkozó helyett magát a károsultat „szankcionálná”.

A felperes a kárigényét peren kívül már 2008. év elején az alperesnek bejelentette, és annak elutasítása után keresetét 2008. november 8-án előterjesztette. Az elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített végrehajtói tájékoztatás szerint az adós jövedelmi, vagyoni helyzetében pozitív változás azóta sem történt.

Mindezeket együttesen mérlegelve az ítélőtábla egyetértett a felperes azon fellebbezési álláspontjával, hogy a bizonyítási kötelezettségét sikerrel teljesítette, a követelése behajthatatlanságának ténye fennáll, ezért a felperes kára és az alperes kirívóan súlyos jogellenes magatartása között az oksági kapcsolat a végrehajtási eljárás szünetelésével beállt. Így az alperessel szemben a kártérítési felelősségnek a Pp. 339. §-a (1) bekezdésében megkívánt valamennyi feltétele bekövetkezett. A felperes fellebbezésében

leszállított, az 1.500.000 Ft-os meg nem térült vételárból és a büntetőiratokban összevontságában is igazolt 14.300 Ft eredetvizsgálati költségben álló kárát a felperesnek a Ptk. 349. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság valóban figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes a megismételt tárgyaláson a keresete összevontságát leszállította. Ezért a használattal összefüggő többlet kárigények bizonyítottságának hiányával kapcsolatos elsőfokú ítéleti okfejtés már túllépte a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátait. (Pp. 215. §.)

A felperes a fellebbezésében a 90.000 Ft-os polgári peres illetéket - belátva, hogy a végrehajtási költségekhez hasonlóan az egyébként sem állna okozati összefüggésben az alperes jogellenes magatartásával - a fellebbezésében már nem tartotta fenn.

Az ítélet tábla a fenti indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet a fellebbezésben nem kifogásolt mértékben elutasító rendelkezését a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette, míg fellebbezett részét megváltoztatta és az alperest a fellebbezésben leszállított kereset szerint marasztalta.

Miként azt az ítélet tábla a hatályon kívül helyező végzésében is már kifejtette, az alperes részéről a jogellenes magatartás tanúsítása és e magatartással okozati összefüggésben álló felperesi kár bekövetkezte között időbeli eltolódás van, az alperes kártérítési kötelezettsége a behajthatatlanság bekövetkeztekor állt be. Ezért a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése és 301. §-ának (1) bekezdése alapján az ítélet tábla a rendelkező rész szerinti kezdő időponttól kötelezte az alperest a felperes javára a marasztalás tőkeösszege után a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

A felperes illeték-feljegyzési jog kedvezményben részesült, a legmagasabb kereseti kérelme és a marasztalás tőkeösszege között mutatkozó különbség után az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján megállapított mértékű kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján köteles az államnak megtéríteni, ezért az általa megtérítendő kereseti illeték összegét a rendelkező rész szerint leszállította.

A felperes az elsőfokú eljárásban túlnyomórészt, a fellebbezési eljárásban teljes egészében pernyertesnek bizonyult, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése, illetőleg 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a jogi képviseleti díjból álló együttes első- és másodfokú perköltsége megfizetésére, ideértve pernyertessége arányában az ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésében javára megállapított perköltséget is a rendelkező rész szerint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5)-(6) bekezdései alkalmazásával.

A felperes illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt, az alperes pervesztességére eső kereseti és fellebbezési illeték az alperes személyes illetékmentessége folytán (Itv. 5. § (1) bekezdés b) pont) az állam terhén maradt.

D e b r e c e n, 2010. április hó 13.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Dr.
Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő